

CLUB DE LECTURA BRAVIUM OMNIUM

EL PONI ROIG

JOHN STEINBECK

El poni roig presenta una història petita però emotiva: un granger decideix regalar un petit poltre al seu fill; l'obsequi desencadenarà una sèrie d'esdeveniments que li faran descobrir que tota felicitat desemboca en dolor.

L'autor: John Steinbeck

Va néixer el 27 de febrer de 1902 a la ciutat de Salinas, població situada a l'estat nord-americà de Califòrnia, fill d'immigrants alemanys i irlandesos. Estudià estudis primaris i secundaris a la seva localitat natal per traslladar-se posteriorment a la Universitat de Stanford, on estudià biologia marina i es graduà el 1925. Aquell any es traslladà a Nova York per iniciar la seva carrera com a escriptor però retornà a la seva població natal l'any següent on va començar una carrera plena d'èxits literaris. Durant la Segona Guerra Mundial treballà com a corresponsal de guerra al *New York Herald Tribune*. Morí el 20 de desembre de 1968 a la ciutat de Nova York a conseqüència d'un infart de miocardi.

La seva obra literària va ser molt extensa i entre d'altres podem destacar algunes obres característiques. Concretament, el 1929 va escriure la seva primera novel·la *Cup of gold: A life of Sir Henry Morgan, Buccaneer, with Occasional Reference to History*, una ficció històrica basada en la vida de Henry Morgan, però que no tingué èxit. El 1935 va publicar *Tortilla Flat*, amb la qual rep la medalla d'or a la millor novel·la escrita per un californià concedit per la *Commonwealth Club of California*. Aquest compendi d'històries humorístiques sobre gent jove durant la Gran depressió obtingué cert èxit. Aquest èxit li va permetre publicar obres més serioses sobre la Gran depressió, obres com *Of Mice and Men* ("Homes i ratolins", 1936) i *In Dubious Battle* que aconseguiren notorietat.

Després de *The Long Valley* (1937) i *Their Blood is Strong* (1938), un reportatge sobre els treballadors immigrants, publica *The Grapes of Wrath* ("El raïm de la ira", 1939), la seva obra més completa i més famosa. No obstant això, estimant que aquesta obra era massa revolucionària per a tenir èxit acordà amb el seu editor un tiratge petit. El llibre arriba a l'èxit però se li retreu el llenguatge utilitzat així com les idees desenvolupades, arribant-se a prohibir en diverses ciutats de Califòrnia. Per aquesta obra aconseguí l'any 1940 el Premi Pulitzer de novel·la, el mateix any en què fou adaptada al cinema per John Ford. Després d'escriure l'any 1947 a Mèxic la seva novel·la *The Pearl*, que fou adaptada per ell mateix al cinema, realitzà un viatge fins la Unió Soviètica, juntament amb el fotògraf Robert Capa. El 1952 realitzà la seva novel·la més popular, *The East of Eden* ("A l'est de l'Edén"), un llibre escrit com a herència de les seves idees per als seus fills.

L'any 1962 li fou concedit el Premi Nobel de Literatura pels seus escrits realistes i imaginatius, en els quals combina l'humor comprensiu i l'opinió social afilada.

L'autor també va destacar per la seva relació amb el cinema, concretament aquesta comença l'any 1941 mitjançant l'escriptura del guió original de la pel·lícula *The Forgotten Village*, dirigida per Herbert Kline i Alexander Hammid. El 1944 fou cridat per Alfred Hitchcock per escriure l'argument de la seva pel·lícula *El bot salvavides (Lifeboat)*, per la qual fou nominat a l'Oscar de Hollywood per la seva història original. L'any següent fou novament nominat pel seu argument a *A Medal for Benny*, escrita juntament amb Jack Wanger. El 1947 adaptà la seva pròpia obra anomenada *The Pearl* a la pel·lícula anomenada *La perla*, dirigida pel mexicà Emilio Fernández. Finalment el 1952 realitzà el guió cinematogràfic original de la pel·lícula *Viva Zapata!*, dirigida per Elia Kazan i protagonitzada per Marlon Brando i Anthony Quinn, i per la qual fou novament nominat al Premi Oscar.

L'obra: El poni roig

El poni roig és una novel·la breu composta de quatre relats llargs, consecutius i continus narrativament parlant, però que actuen unitàriament: *El regal*, *Les grans muntanyes*, *La promesa*, i finalment *El guia de la gent*. Tots aquests relats descriuen com la vida passa, i comença a passar de veritat, en un ranxo de les muntanyes prop de Salinas (Califòrnia). El Jody, un xiquet de deu anys, inicia el camí que el farà abandonar la infantesa i el conduirà fins a l'adolescència més primerenca. Els pares i un mosso de la finca l'acompanyen al llarg d'aquest camí, juntament amb diversos elements que també s'hi situen; però si l'obra es titula *El poni roig* no és casualitat: les bèsties són fonamentals en un ranxo, però en aquest cas Steinbeck les ha instrumentalitzades per canalitzar i plasmar tot un reguitzell d'emocions i sentiments que marquen decisivament aquest dolorós inici del camí.

El Jody encara és un infant, però ja pateix brots de la rebel·lia adolescent que el cos li comença de demanar. Steinbeck perfila molt acuradament aquesta evolució psicològica, però ho fa des de l'exterior, mitjançant el seu comportament, actitud i acció externa. L'acció externa d'aquest jove ens fa veure que té la força i el neguit necessaris propis de l'edat, que l'empenyen i el porten a una situació inevitable on malda per vèncer el seu altre jo, encara infant. I per assolir-ho passarà per un peatge: podrà fruit del millor de la vida adulta, però com se sap tot té un preu que el ranxo li demostrarà que ha de pagar. De fet, tota la història és circumscrita a la vida a la finca, on tant la casa, com les terres i tots els que hi passen, l'han de marcar com un infant que deixa de ser-ho. El protagonista –que encara es debat entre el món imaginari de la infància on les grans pedres són dracs i ell l'heroi que els ha de combatre– rep com a regal del seu pare un cavall que ell s'haurà d'encarregar de cuidar per tal de poder demostrar que, com que es va fet gran, pot anar adquirint responsabilitats. Un regal rebut amb molta il·lusió i que tanmateix li farà descobrir les dues cares d'una mateixa moneda, l'amor i la pèrdua. Malauradament, tot

es torça quan després d'unes fortes pluges el cavall cau greument malalt i la por a perdre l'animal que tant s'estima el fa conscient de la seva feblesa. Serà la primera topada amb una realitat cruel que el portarà a conèixer de prop la mort, l'egoisme dels adults i la inestabilitat del món que l'envolta. El poni és una metàfora del pas de la infantesa al món dels adults.

Fer-se adult significa, sens dubte, convertir-te en amo de la teva llibertat, però també (i al mateix temps) en esclau de les teves decisions. Suposa aprendre a viure, i a conviure, amb les teves responsabilitats.

El traductor: Joaquim Mallafré

Joaquim Mallafrè i Gavaldà (Reus, 1941) és professor, escriptor, assagista i traductor. Llicenciat i doctor en filosofia i lletres per la Universitat de Barcelona. Ha estat també docent i catedràtic d'anglès a l'Institut de Batxillerat Gaudí, de Reus. Al llarg de la seva trajectòria professional ha fet conferències a pobles i ciutats de Catalunya i també a Madrid, Praga i Delfos, entre altres ciutats. Ha impartit cursos i seminaris en diferents universitats dels Països Catalans, com ara la Universitat Autònoma de Barcelona, la Universitat de Lleida i la Universitat d'Alacant, i també en altres punts del territori espanyol i d'Europa, com ara Sevilla, Vigo, Dublín i Trieste.

És soci del Centre de Lectura de Reus des dels anys seixanta i hi ha exercit diversos càrrecs directius. Actualment és membre de la Comissió artística del Teatre Bartrina. Entre el 1999 i el 2002 va ser vicepresident de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans, corporació de la qual és membre des del 1991, en la qual ha treballat especialment dins la Comissió de Gramàtica i la Comissió de Lexicografia.

Ha rebut diversos premis i distincions (per la traducció d'*Ulisses*, per la traducció de *Qui a casa torna* i pel llibre *Llengua de tribu i llengua de polis*), i el 1998 guanyà la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya per la seva tasca pedagògica i traductora.

En aquesta traducció podem destacar que l'obra no trontolla i es caracteritza, com les seves altres traduccions, per tenir un llenguatge no només correcte, sinó molt idiomàtic i amb usos lèxics desacomplexats, com és el cas de *moixons*, que és més aviat un terme del català occidental —tot i que també es troba en tarragoní—, o l'ús de *xiquet*. En definitiva podríem qualificar la traducció d'en Mallafré com excel·lent.

GAUDIU DE LA LECTURA!

PROPERA TROBADA: Dijous, 12 de gener de 2012!